

klenico trdno začepi, da ne more zrak do vode in postavi vse na svitli prostor, da tam nekoliko dni stoji. Ako voda lepo svitla in čista ostane, je to znamenje, da je voda zdrava in da nima nič nezdravih, škodljivih snovi v sebi, ako pa postane motna in dobiva nekakošno mlečno barvo, tedaj je skoraj gotovo, da ima kakakoli fosfate in organične snovi v sebi in je nezdrava.

Kako odstavit mlada preseta.

Od načina kako se mlada praseta od maternega mleka odstavi, ni le samo nadalješnje razvijanje in rast mladičev odvisno, ampak tudi zdravje in prospevanje stare svinje. Treba je tedaj gledati, da se mladičem prerano materno mleko ne odtegne, dokler so še premalo godni in vzrastli. Potem se ne smejo nikdar vsi mladiči na enkrat od matere vzeti, ampak izbrati se morajo vsakokrat največi in najkrepkejši. Tem se iz začetka daje mleka, moke in drob-ljanca itd. pa vsakokrat v mlačnem stanu. Iz prva pa je treba tudi gledati na to, ali živinčeta tudi zadosti vsaki dan hrane k sebi jemljejo. Ako se to godi, potem se jim sme mleko nekoliko bolj z vodo pomešati in jim tudi krompirja in drugih dobrokupnih pič privedati. Metuda in kislo mleko se mora previdno pokladati, ker te hrane prasetom rađe drisko narejajo. Ako se pa mleko s prgo pomeša, se mleku lastnost drisko narejati odvzame.

0 poroštvo in poroštenih napakah pri konjih.

Da se konjski kupci pri nakupovanju konjev prav pogosto prevarijo ali prekanijo, to se prav mnogokrat in rado zgodi.

Prevare ali prekanje pri konjski kupčiji so mnogim konjskim prodajalcem dostikrat stvar, na katero so še radi ponosni in se z njo rekel bi, radi pobahajo. Take prevare so navadne celo v takih možih, kateri imajo neko posebno občutljivost v vsem, kar se časti tiče, in katero občutljivost marsikteri teh plemenitih gospodov z življenjem plača.

Če se že posreči marsikteremu prodajalcu konjskega kupca v njegovi nevednosti in ne-skrbnosti o bistvu in (razseglosti) zunanjih vidljivih napakah, katere pa vrednost živinčeta znamenito zmanjšujejo, ali popolnoma na nič potegnejo, prekaniti, tako je to toliko lahknejše pri takih napakah, ki so od zunaj le zelo težko ali celo ne spoznati, ali pa, ki se le o določenih časih spoznati dajo in katere celo strokovnjaki prav težko zapazijo. Take napake pa, ki se dajo prav lahko zatajiti, pa delajo konja za namenjeno službo popolnoma nesposobnega in tedaj brez vse vrednosti, in jih je treba poznati.

Da se toraj konjska kupčija takih prevar obvaruje in obrani, je postavodajstvo, kakor se bode to, pri naštevanji dotičnih oddelkov državnega zakonika določno in natanko pokazalo, vrsto napak ali poglobitvinih bolezni imenovalo pri katerih, če se v določenem času (porošteno obroko) spoznajo in se primerni koraki storijo, postava od te misli postopa, da so te napake ali bolezni že o času, ko se je žival od kupca prevzela, dokler je bila še lastnina prodajalčeva, v nji biti morale. Ta postavno misel imenujemo poroštvo in napake, pri katerih postava poroštvo prevzame, poroštvne napake ali poglobitvne bolezni tudi cesarske ali patentne tadle.

Da se toraj konjski kupci škode obvarujejo, hočemo pod gornjim naslovom nekoliko sestavkov svojim čitateljem spisati in tukaj objaviti, ki imajo poglobitvno ta namen, kupce s postavnimi naredbami o ti stvari, kakoršne pri nas na Avstrijskem veljajo (v drugih deželah so te naredbe zopet druge) soznaniti in jih podučiti.

Pred vsem se kaže potreba dotične paragrafe državnega zakonika od besede do besede navesti, kakor sledi:

§ 922. Če kdo katero stvar na vrednostni način drugemu prepusti (proda), prevzame poroštvo, da izrečno pogojene ali običajno pri tem namišljene lastnosti ima in da se po bistvu (sklenjenega posla) prodaje ali storjenega zgovora porabiti in v korist spraviti more.

§ 923. Če kdo stvari lastnosti prilaga, katerih nima in katere so bile izrečno ali po sklenjenem poslu molčé pogojene, kdor neobičajne napake ali bolenja stvari zamolči, kdor stvar, ki je ni več ali tujo stvar za svojo izdaja, kdor po krivem trdi, da je stvar za katero odločeno porabo sposobna ali da je tudi navadnih napak ali slabosti prosta, ta mora, ako se nasprotje pokaže, za njo porok biti ali za njo dober stati.

§ 924. Ako živina v štiri in dvajsetih urah po prevzetji zboli ali pade, se namišljuje, da je žival že pred prevzetjem bolena bila.

§ 915. Ravno tista namisel velja: 1. Ako se v osmih dnevih pri svinjah ikre in pri oveh garje ali če se pri njih v dveh mesecih metljaji na plučih in metljaji na jetrih pokažeje; 2. Ako se pri goveji živini v tridesetih dneh po prevzetji pojatnica ali tako imenovani francozi najdejo; 3. Ako se pri konjih in tovorni živini (oslih, mulah, mežgih) v petnajstih dnevih po prevzetji kužna smolika, smrkelj in naduha ali pa v tridesetih dnevih tiščavka (neumni kolar) kožna črvivost, opornost (štatljivost), jasna slepota ali mesečna slepota zapazi.

§ 926. Od te postavne namisli pa (§§ 924 in 925) more prejemnik take živine le takrat